

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE “**SALVADOR ARMENDARES, MALGRAT DE MAR 1893 - MÈXIC DF 1964**”

Parlament, 8 de novembre de 2006

Si m'ho permeten, unes paraules per cloure aquest acte i fer alguna reflexió entorn de la publicació d'aquest llibre. Jo voldria començar en primer lloc, i em sembla que és obligat fer-ho, i a més a més ho faig amb tot el sentiment, felicitant en Jaume, no solament per haver publicat aquest llibre, sinó pels molts anys de treball que hi ha al darrere i que avui veu la llum, i per la molta il·lusió i per l'emoció –perquè fer les coses amb emoció és molt important– que també hi ha al darrere.

També vull felicitar Viena Edicions per donar llum a la criatura. Ha ajudat a fer possible aquesta interessant investigació sobre la vida de Salvador Armendares, i fer-ho ha significat que en aquests moments sigui a l'abast de tothom.

Aquest és un llibre que s'inscriu en la recuperació de la memòria històrica del país. I en diem «recuperació de la memòria» perquè els gairebé quaranta anys de dictadura van fer una cosa horrible per a un país, que és omplir de boira i de fosc tot el que havia passat i tot el que anava succeint.

Després dels quaranta anys no van acabar, la boira i la fosc, sinó que el que va venir és un cosa que de vegades pot ser fins i tot pitjor, que és l'amnèsia, l'amnèsia de la Transició, que s'allargà en el temps. Anàvem tenint records puntuals, però la memòria col·lectiva seguia, i segueix, per desgràcia, tenint encara moltes llacunes.

Només els darrers anys, no sense problemes, les institucions democràtiques han acceptat mirar de front el passat i atendre el que encara és la preocupació de moltes persones: saber què va ser dels seus éssers estimats, fer reconeixement de qui eren, de què feien, saber quin destí van tenir, o quin destí van patir, fins i tot.

Encara hi ha persones avui que lluiten per revisar sentències del franquisme, per recuperar cartes personals que els militars els arrabassaren o per saber una cosa tan elemental com el lloc on es troba enterrat el cos d'algun familiar, per fer una cosa tan senzilla, tan simple, com és deixar-hi una flor.

Com tantes vegades s'ha dit, no es tracta de cercar revenges, no es tracta de buscar venjança. Es tracta de fer justícia amb la memòria i amb la dignitat de les persones, amb la memòria i amb la dignitat d'un país. Com tantes vegades s'ha dit, cal passar pàgina en el llibre de la història, però no podem deixar que passi en blanc, i tampoc no podem permetre que se n'arrenquin fulls.

La nostra és encara una nació amb una feble memòria històrica, i llibres com el que avui presentem ajuden a recordar. Recordar no solament els presidents o les xifres d'un exili, sinó també les persones de l'entorn d'aquells presidents; també el que significava aquell exili per a les persones que el van patir; també les petites històries de cada família, aquelles que només s'explicaven a casa i que servien per no oblidar del tot, per entendre el que realment vol dir una guerra, una repressió, una dictadura, per entendre què significa, amb tota la seva complexitat, l'exili.

També, i això dóna una certa actualitat a les meves paraules, som un poble amb una feble cultura política en determinats moments. Igual que la història d'un país no es pot entendre només amb l'estudi dels seus presidents, la política catalana no és tampoc només una qüestió de presidents. Tenim una democràcia parlamentària, i cal fer més reconeixement del paper que hi tenen, de la feina que hi fan, les nostres diputades i els nostres diputats. I avui, aquí, ho reivindico solemnement.

Salvador Armendares no era un simple diputat. Era un diputat amb majúscules, un diputat al Parlament de Catalunya, amb tot el que això significa, un representant polític del poble de Catalunya, i com a tal feia moltes coses: votava en l'elecció dels presidents, debatia i participava en l'elaboració de lleis fonamentals –ja se n'han apuntat algunes–, recollia les inquietuds de la ciutadania i en feia verb i acció en la cambra catalana. Es preocupava pel seu territori. Vet aquí: el mateix que fan avui, aquests dies, el mateix que faran els

propers mesos, les diputades i els diputats del Parlament de Catalunya. Siguin en la majoria de govern o en l'oposició, en normalitat democràtica o en l'exili, les diputades i els diputats de Catalunya mereixen del conjunt de la nació reconeixement pel que fan i pel que són.

Som un país plural, que valora el diàleg, que valora també els matisos del pensament polític. Per això tenim un sistema parlamentari. Per això escollim els representants del poble de manera proporcional. Per això, en definitiva, fem un dibuix del país segurament molt més complet, molt més exacte, molt més representatiu de tot plegat.

Aquest llibre podríem dir que ens permet apropar-nos a la nostra història d'una manera més real, perquè la política catalana ha estat Macià i ha estat Companys, per descomptat, però ha estat molt més que Macià i Companys, perquè a l'exili hi van haver d'anar Irla i Tarradellas, i més gent, i molta més gent; perquè a l'exili, justament, un grup de catalanes i catalans van mantenir una flama encesa, la de la nostra cultura, la de les nostres institucions polítiques d'autogovern, i això va significar un sacrifici absolutament increïble i que segurament encara no hem estat tots plegats capaços de reconèixer.

Abans he comentat que la memòria històrica en aquesta legislatura ha fet passos importants. No tots els que s'haurien de fer, però passos importants. Segurament, l'episodi de l'Arxiu de Salamanca és el més significatiu de tot plegat, però hi ha hagut més elements, més coses que penso que han estat importants.

Aquí al Parlament també hem fet algunes coses. Justament amb motiu de la recuperació dels vint-i-cinc anys del nostre autogovern i, per tant, de la recuperació del Parlament de Catalunya, que sempre ha tingut fil de continuïtat històrica, des de la República fins ara, amb els presidents del Parlament a l'exili mantenint la institució, el que vam voler amb la gran exposició que vam fer va ser recuperar la memòria històrica i dir: «No venim de vint-i-cinc anys enrere.» L'autonomia, l'anomenada «autonomia» de Catalunya, no és un invent de l'any 77, ni de l'any 79, ni comença amb les eleccions del Parlament del 80. Tenim una tradició parlamentària històrica de segles, però a més a més tenim una

institució que ha estat representada de manera contínua, i ho ha fet en l'exili. Justament aquesta exposició, que han visitat molts ciutadans i moltes ciutadanes del nostre país, era un exercici clar de memòria històrica.

Veig aquí el senyor Fornas. També hem fet alguna cosa amb relació a la seva col·lecció, concretament un llibre de cartells, que em fa l'efecte que també és una peça molt valuosa justament per recuperar la memòria històrica.

Per tant, la memòria històrica ha de continuar sent una prioritat en el nostre país, perquè en definitiva la nostra història s'ha escrit amb milers de noms i cognoms. Un d'aquests, molt representatiu per les circumstàncies que li va tocar viure, per la seva trajectòria personal, pel seu esperit de servei a Catalunya i a la llibertat, és el de Salvador Armendares.

I, en tot cas, reiterar només una cosa que abans ha dit en Jaume, que em fa l'efecte que és molt important. Just abans de l'Onze de Setembre vam anar al centenari de l'Orfeó Català de Mèxic, com abans vam anar a Buenos Aires, com abans hem estat en diversos llocs. Sempre hem intentat, sempre, sempre, com a institució, tenir contacte no solament amb els catalans que viuen en aquests llocs, sinó molt especialment amb els catalans que són encara gent de l'exili o fills i néts de l'exili. Jo crec que és de les coses més agràides que he fet com a president durant aquests tres anys. I, efectivament, vam tenir l'oportunitat, l'honor, de conèixer el fill i les dues filles d'en Salvador Armendares, i puc certificar que estaven absolutament emocionats i il·lusionats amb la sortida d'aquest llibre.

Dic això perquè em fa l'efecte que la feina que ha fet en Jaume durant tots aquests anys és molt important, i la tenim avui aquí físicament, però la il·lusió que van sentir aquelles tres persones i els seus familiars per «culpa», entre cometes, d'en Jaume jo crec que no té preu. I el que sí que vull és certificar i explicar clarament que, a part de recuperar la memòria històrica, jo crec que també hem fet justícia amb una cosa tan elemental com són els sentiments de les persones.

Per tant, Jaume, moltes gràcies pel llibre, però moltes gràcies també per aquesta allau de sentiments que has despertat en molta gent.

Moltes gràcies i bona nit.